

DE JEZUÏETEN VAN HET INDIANENRESERVAAT *PINE RIDGE* IN DE VERENIGDE STATEN

“HET VUUR VAN HET GELOOF BRANDEND HOUDEN”

Vlak voordat de eerste stralen van de zon de hemel verlichten, ontwaakt broeder Mike Zimmermann. In de diepste duisternis kraakt de vloer wanneer zijn naakte voeten de grond raken; alles straalt kalmte uit in de slaapkamer van deze jezuïet. Trouwens, heel het gebouw waar de leefgemeenschap van de jezuïeten gevestigd is, is nog in stilte gehuld.

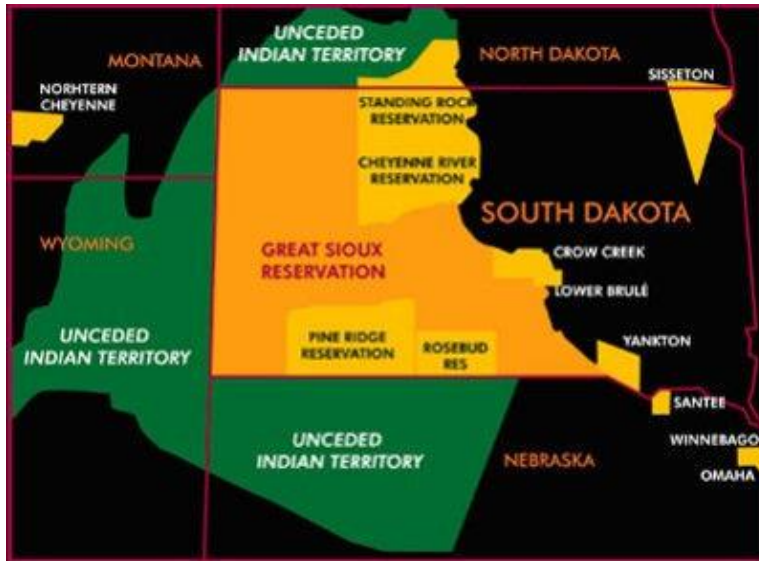
En toch, elke ochtend wordt broeder Mike begroet door het geluid van een flikkerende straatlantaarn bij zijn raam, speelbal van de rukwinden die aankomen van over de verlaten prairie van het indianenreservaat *Pine Ridge* in Zuid Dakota. Dit licht symboliseert in zekere zin de 120 jaar die de broeders en paters jezuïeten nu hebben doorgebracht in de gangen van de indianenschool *Red Cloud* en de missie *Holy Rosary*.

Op zijn post als altijd, heeft broeder Mike een speciale zorg op deze koude ochtend: “Eén van de verwarmingsketels maakte een raar geluid vannacht”, zegt hij - Hij weet maar al te goed: tijdens de winter in Zuid Dakota belooft dat niet veel goeds.

Deze ochtend lijkt op zo vele andere: zijn gezicht blootgesteld aan de eerste koude rukwinden gaat hij, met een lamp door de duisternis, naar het klaslokaal dat hopelijk nog niet te veel is afgekoeld.

“Broeder Mike houdt het vuur van het geloof, aangestoken door de mannen en vrouwen die al dood waren voordat wij hier aankwamen, brandend”, legt pater Peter Klink sj uit. De directeur van *Red Cloud* geeft zo uiting aan zijn dankbaarheid voor zijn medebroeders die zich dag na dag inzetten voor de Lakota kinderen. “Dit vuur is hem enkele decennia geleden toevertrouwd en hij onderhoudt het zonder tamtam.”

Het is al langer dan een eeuw dat in *Red Cloud* en in de andere school, *Our Lady of Lourdes*, de kachels en fornuizen branden zodat Lakota kinderen er gedurende de winter terecht kunnen. In de jaren 1890 verwarmden kachels die gestookt werden met hout of kolen de klaslokalen. De leerlingen van *Holy Rosary* verlieten soms de warme familiekring in de tenten van dierenhuiden voor de nieuwe school die gesticht was met name door opperhoofd Red Cloud, hun grote oorlogsheld.

De jezuïeten zijn in *Red Cloud* sinds 1888; ze begonnen deze missie op verzoek van één van de opperhoofden van de Oglala Sioux indianen. Het is dankzij zijn aanhoudende verzoeken aan de regering van de Verenigde Staten dat de jezuïeten toestemming kregen om hun missie te beginnen, het geloof te voeden en de onderwijsmogelijkheden voor de Lakota's te vergroten.

Vandaag de dag is het de zevende generatie kinderen die studeert, speelt en het brood deelt onder het zelfde dak als waar hun voorouders dat deden. Gelegen in het zuidwesten van Zuid-Dakota is het *Pine Ridge* reservaat groter dan de staat *Rhode Island*; er wonen ongeveer 36.000 Lakota's.

Het *Shannon* district waar zich het reservaat bevindt, is één van de armste streken van de Verenigde Staten, met de laagste levensverwachting van het westelijk halfrond op Haïti na. Meer dan 80% van de bevolking is werkloos, de inkomsten per persoon zijn rond de 6.000 dollar. Een hoog percentage diabetici en drankverslaafden heeft een disproportioneel hoog aantal mensen dat op jonge leeftijd sterft als gevolg. Zoals te verwachten, is het aantal kinderen dat hun schoolopleiding met succes afsluit laag.

Maar er glinstert ook een licht van hoop: de indianenschool *Red Cloud*. Met 600 leerlingen, van de kleuterschool tot en met de middelbare school, wordt op deze onderwijsinstelling pionierswerk verricht door de introductie van inventieve leerprogramma's die het verband leggen tussen de geschiedenis, de taal, de cultuur en de spiritualiteit van de Lakota's. Met een kapitaal van 11,7 miljoen dollar, dat alleen al nodig is voor het onderhoud en de normale onkosten, werken de jezuïeten en hun collega's in het reservaat om te beantwoorden aan de behoeften van de gemeenschap. Toegang krijgen tot verantwoordelijke posities is een belangrijk middel voor het Lakota volk om oplossingen te vinden voor hun problemen.

Broeder Mike

De dagelijkse routine van broeder Mike is slechts een onderdeel van een organisatie met vele aspecten, waar onder 160 faculteiten. Het personeel en de administratie zijn betrokken bij de drie scholen, de geloofsgemeenschappen in de parochies verspreid over heel het reservaat en de promotie de Lakota cultuur in het *Heritage Centre*.

Een groep jonge vrijwilligers meldt zich elke ochtend enthousiast bij broeder Mike; zij besturen de schoolbussen die dagelijks samen meer dan 2.500 kilometer afleggen. De scholieren komen uit alle hoeken van het reservaat uit plaatsen als *Kyle, No Water, Porcupine, Wolf Creek, Oglala* en *Wounded Knee*.

Linn Cross Dog, een oud-leerling van *Red Cloud* en sinds lange tijd in vaste dienst, is verantwoordelijk voor het onderhoud van de bussen. “Net als broeder Mike houdt Linn de vlam levend”, zegt pater Peter. “Omdat de wegen in *Pine Ridge* lang, hobbelig en niet verhard zijn, is het onderhoud van de bussen belangrijk en niet eenvoudig. Linn is onze ‘chef onderhoudstechniek’; continu aan het werk om er voor te zorgen dat onze bussen hun goede reputatie behouden. Deze zijn nog nooit afgekeurd en onze kinderen kunnen dus veilig reizen.”

Elke ochtend om zes uur beginnen de vrijwilligers van *Red Cloud* de bussen startklaar te maken zodat de leerlingen naar school kunnen komen voor een vorming van de geest en het hart van kwaliteit. “Onze vrijwilligers delen hun toewijding aan de goede zaak, een toewijding die elke dag op de proef gesteld wordt door het leven in het reservaat”, zegt pater Peter. “Geïnspireerd door dit ideaal zetten deze mannen en vrouwen hun talenten in voor de behoeften van de leerlingen van *Red Cloud*. Ook zij houden de vlam levend door hun trouw aan een werk dat omgetwijfeld één van de zwaarste van hun leven is. Vaak wordt dit alleen beloond met een glimlach, een *hug*, de zekerheid een bijdrage te leveren aan iets waardevols.

Naast de vrijwilligers en de onderwijzers die elke dag in aanraking komen met de scholieren, zijn er de minder opvallende medewerkers die er voor zorgen dat alles goed loopt. Dagelijks bemoedigen deze mannen en vrouwen – religieuzen en leken, Lakota of niet – elkaar onderling door hun vaste hoop en de gedeelde verwachting van een betere toekomst. Het keukenpersoneel, om een voorbeeld te geven, brengt het programma ‘gezonde voeding’ van *Red Cloud* in de praktijk. Van ’s ochtends vroeg tot ’s avonds laat zijn ze in touw om speciale maaltijden te bereiden. Onze leerlingen hebben elke dag recht op een evenwichtig ontbijt, lunch en tussendoortje. Dit nieuwe initiatief zorgt er voor dat veel scholieren nu vers fruit en groente krijgen – iets waar zij anders geen toegang toe zouden hebben. De jonge Lakota scholieren die volop in de groei zijn, hebben goede voeding nodig.

Wat we zien in *Red Cloud* is een beeld van een stralende toekomst: kinderen haasten zich naar de klas of de gymzaal, tas op hun rug, druk pratend, loopradio bij de hand. “Je bent hier in een omgeving vol kinderen van wie men houdt en die gewenst zijn en die hun toekomst

duidelijker voor zich beginnen te zien”, zegt pater Peter. “Hier begrijpen zij dat ze fantastische dingen tot stand kunnen brengen met hun talenten.”

Misschien is dit wel ‘de mantra’ die pater Peter, de school en het personeel inspireert, want in *Red Cloud* is er niemand die tegen de autochtone scholieren zegt dat er “toch nooit iets van hen

terecht zal komen.” Integendeel, pater Peter zegt hen: “Wees een licht in de duisternis door het beste in je naar boven te halen. Ga naar school, haal je diploma en draag bij aan de kwaliteit van leven van de toekomstige generaties in het reservaat.”

Wanneer bezoekers door de klaslokalen van de lagere en de middelbare scholen rondlopen, horen en zien zij: toneelstukken, een schoolkrant in de Lakota taal, oude ambachten, traditionele spelletjes. Op een banier van de middelbare school kunnen we lezen: “Jonge indianen opvoeden volgens katholieke Lakota waarden met het oog op leiderschap en dienstverlening.”

“Wij geloven dat wij in de intellectuele en spirituele vorming een goede en belangrijke rol te vervullen hebben”, zegt Bob Brave Haert Sr., hoofdinspecteur van de scholen die onder het *Red Cloud* systeem vallen. Het schoolonderwijs maakt dat de verwachtingen van de scholieren veranderen; ze vragen zich niet langer af ‘of’ (ze op de lijst van afgestudeerden komen), maar ‘hoe hoog’ - het slagingspercentage komt met elke generatie hoger te liggen” zegt hij.

Onlangs stonden de afgestudeerden van *Red Cloud* boven aan de lijst van het aantal toegekende *Gates Millennium* studiebeurzen in de categorie ‘senior’ en studenten werden toegelaten op beroemde universiteiten zoals *Yale*, *Duke*, *Dartmouth* en *Princeton* – om er maar een paar te noemen. Enkele studenten hebben ook de nationale onderscheiding van ‘Horation Alger Scholars’ ontvangen en zijn geëerd tijdens een banket dat voor hen werd georganiseerd. De school is slechts één van de onderdelen, zij het een belangrijk onderdeel, van een organisatie met vele aspecten.

In het *Heritage Centre* is een winkel gevestigd waar artikelen te koop zijn die door de lokale bevolking geproduceerd zijn, zoals: kettingen, dekens en juwelen. Ook is er een museum met een collectie van meer dan 2.000 schilderijen, tekeningen en sculpturen volgens de tradities van de oorspronkelijke stammen van Amerika.

Elk jaar kunnen jonge autochtone artiesten op een kunstexpositie – dat jaar de 42^e keer – hun debuut maken. Voor pater Peter is “het centrum een belangrijke, zelfs unieke culturele stimulans, niet alleen voor de studenten van *Red Cloud*, maar ook voor hen die langskomen om te leren. Het centrum is een geweldige gelegenheid om de traditionele ambachten en de culturele schoonheid van de Lakota in de schijnwerpers te zetten.”

Spiritualiteit is in het hart van de missie. Door middel van de pastorale activiteiten in de gemeenschappen van het reservaat worden de families uitgenodigd hun geloof te verdiepen en uit dit gedeelde geloof kracht en hoop te putten om de uitdagingen in het leven aan te gaan. Deze activiteiten met betrekking tot het geloof zijn een uitvloeisel van de oproep van

de Kerk en de Jezuïetenorde tot een evangelisatie die rekening houdt met de culturele aspecten. De kerk van de *Holy Rosary*, één van de zestien kerken in het reservaat, is hier een symbool van.

Het oorspronkelijke gebouw, voltooid in 1898, werd verwoest door een hevige brand op Goede Vrijdag 1996. Twee jaar later was de nieuwe kerk voltooid en ingewijd. Van de oude kerk hebben wij nog het doopvont, gerestaureerd door broeder William Foster sj, en enkele bakstenen die de muur achter het hoofdaltaar van de huidige kerk versieren. Er zijn nu een kruisweg en ook gebrandschilderde ramen met voorstellingen van autochtone beroemdheden. Het beeld van sint Ignatius, het werk van een *American Indian* artiest, is in albast, een steensoort uit de omgeving.

James Holy Eagle, Pine Ridge

's Nachts, wanneer de meeste leerlingen naar huis zijn teruggekeerd en de leraren thuis proefwerken corrigeren, kunt u een groep jezuiten en hun medewerkers zien terwijl zij de eucharistie vieren uit dank voor de ontvangen zegeningen en het werk dat tot een goed einde gebracht is tijdens de afgelopen dag.

“Het is een zegen te werken met de studenten, de vruchten van onze inspanningen te zien en in de loop van de jaren oud-leerlingen tegen te komen en te horen dat ze goed terecht zijn gekomen buiten de muren van *Red Cloud*”, zegt pater Peter. “Deze positieve verhalen zijn voor ons een stimulans om het licht van de hoop weer een stukje verder te dragen. Dat is de reden waarom broeder Mike en de vrijwilligers 's ochtends zo vroeg opstaan, waarom onze faculteit op volle toeren draait, waarom de verantwoordelijken in de parochies zich alle dagen onvermoeibaar inzetten en waarom een wereldwijd netwerk ons steunt zodat *Red Cloud* door kan gaan vruchten af te werpen in de decennia die voor ons liggen.”

Tima Merdanian